

ECHO

Świdwina

W numerze:

- Tort od Marszałka, obraz od Prezydenta i pierścień od Komendanta..... 4-5
- Burmistrz Owsiak nagradza..... 6
- Wspomnienia z żużlowych torów..... 7
- Wizyta JE Ambasadora Xu Jiana..... 11
- Lata dwudzieste, lata trzydzieste..... 11

GAZETA PROMOCYJNA WYDAWNICTWA ADAM MARSZAŁEK

2012/nr 146/147

ISSN 1428-2186

NAKLAD 3000 EGZ.

TORT OD MARSZAŁKA, OBRAZ OD PREZYDENTA I PIERŚCIEŃ OD KOMENDANTA

W znanej toruńskiej restauracji Zajazd Staropolski odbył się uroczysty bankiet z okazji 60. urodzin Prezesa **Adama Marszałka** oraz 22. rocznicy istnienia Wydawnictwa Adam Marszałek. Na uroczystość przybyło wielu znamienitych gości ze świata nauki, kultury i polityki, m.in.: Wicemarszałek Senatu **Jan Wyrowiński**, Senatorowie RP **Piotr Benedykt Zientarski** oraz **Michał Wojtczak**. Marszałek Województwa **Piotr Calbecki** obdarował Solenizanta wielkim tortem w kształcie książki, Prezydent Torunia **Michał Zaleski** uhonorował Prezesa dowcipnym portretem, a Komendant Rektora Akademii Obrony Narodowej gen. dyw. prof. **Bogusław Pacek** wręczył mu pamiątkowy pierścień uczelni.

c.d. str. 4-5

WIZYTA CHIŃSKIEGO AMBASADORA

Niewiele ponad miesiąc pełni swoje obowiązki w Polsce Jego Ekscelencja **Xu Jian**, Ambasador Chińskiej Republiki Ludowej. Jedną ze swych pierwszych podróży odbył do Torunia, gdzie był gościem Prezesa Adama Marszałka. W czasie spotkania w siedzibie Wydawnictwa Pan Ambasador wysoko ocenił dorobek toruńskiej Oficyny i zapewnił o swym poparciu dla podejmowanych przez nią działań.

Po zakończonym spotkaniu Pan Ambasador i towarzyszący mu dyplomaci radca **Wu Guang** i sekretarz **Li Ben** stanęli do wspólnej fotografii z pracownikami Wydawnictwa.

K.S.

ŚWIATOWY DZIEŃ WALKI Z CUKRZYCĄ

W dniu 27 października 2012 r. odbyły się w Świdwinie wojewódzkie obchody Światowego Dnia Walki z Cukrzycą.

Uroczystość zorganizował **Paweł Gasztold**, Prezes Oddziału Powiatowego Polskiego Stowarzyszenia Diabetyków w Świdwinie. Wśród uczestników spotkania gościem specjalnym była prof. dr hab. n. med. **Liliana Majkowska** z Kliniki Diabetologicznej w Policach, która w czasie wykładu ukazała problem cukrzycy i jej konsekwencje. W czasie obchodów 34 osoby otrzymały statutowe odznaczenia PSD.

E.W.

WYDAWNICTWO NA KONGRESIE POLITOLOGICZNYM

W dniach 19–21 września 2012 r. odbył się w Poznaniu II Ogólnopolski Kongres Politologiczny pod patronatem wydawniczym Wydawnictwa Adam Marszałek. Nasze stoisko z książkami cieszyło się dużym zainteresowaniem. Wśród odwiedzających byli: wybitny uczony prof. **Eugeniusz Zieliński**, szef olsztyńskiej politologii prof. **Arkadiusz Żukowski** oraz młodzi uczeni z Warszawy, wśród nich dr **Andżelika Mirska**, współredaktorka opublikowanej niedawno przez naszą oficynę pracy zbiorowej pt. *Demokratyczna modernizacja sfery publicznej*.

Na pamiątkowej fotografii znajdują się także pracownicy Wydawnictwa: redaktor naczelna **Justyna Brylewska** oraz specjalista ds. sprzedaży **Monika Rebelak**.

Dziekan prof. **Tadeusz Wallas**, główny organizator i twórca Kongresu, z dużym zainteresowaniem czyta kolejne numery „Echa Świdwina”.

Wśród uczestników Kongresu prym wiedli autorzy Wydawnictwa, a jednocześnie członkowie władz krajowych i światowych PTNP i IPSA: dr **Artur Filipowicz**, prezes PTNP prof. **Roman Bäcker**, wiceprezes IPSA prof. **Teresa Sasińska-Klas** oraz członek Centralnej Komisji do spraw Stopni i Tytułów prof. **Andrzej Antoszewski**. Wspólną fotografię zrobili sobie z uczonymi świdwinianie – **Monika Kaczor** i **Krzysztof Wielgosz**.

WYRÓŻNIENIA DLA NAUCZYCIELI

Dzień Edukacji Narodowej był okazją do wyróżnienia zasłużonych nauczycieli, pedagogów i pracowników oświaty. Medalem Ko-

Jednym z najważniejszych gości był wybitny rosyjski politolog, wiceprezes IPSA prof. **Mikhail Ilyin**, który przy stoisku Wydawnictwa Adam Marszałek rozmawiał z profesorami: **Alicją Stępień-Kuczyńską**, **Marcelim Kosmanem** oraz **Zenonem Trejnisem**.

Stronę kulinarną Kongresu wspaniale zabezpieczyła firma dr. **Seifu Gebru**, któremu dziękowali wybitni politolodzy **Krzysztof Palecki** i **Wawrzyniec Konarski**.

Silnym świdwińskim akcentem był niezwykle aktywny prof. **Maciej Walkowski**, który dzielnie wspierał poczynania swojego szefa, dziekana prof. **Tadeusza Wallasa**.

M.R.

misji Edukacji Narodowej zostały odznaczone: **Krystyna Łaput**, nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej SP w Lekowie, **Małgorzata Słowik**, polonistka SP z Bierzwnicy. Złotą Odznakę ZNP otrzymały: **Beata Ejankowska** z SP w Lekowie, **Monika Fabianiak** z LO w Świdwinie, **Urszula Kamińska** z SP w Bierzwnicy, **Urszula Kustoń** z Dzieciowiska, **Małgorzata Pulnik** z SP nr 3 w Świdwinie, **Lidia Zychowicz** z ZSR CKP Świdwin.

Wszystkim wyróżnionym nauczycielom serdecznie gratulujemy.

E.W.

MJR STANISŁAW NYSZKO

Zasłużony oficer lotnictwa. Cieszył się wzorową opinią przełożonych, szacunkiem podwładnych i sympatią kolegów. Urodził się 23 września 1941 roku w miejscowości Garbatówka na Lubelszczyźnie. Po zdaniu matury we wrześniu 1962 roku wstąpił do Oficerskiej Szkoły Radiotechnicznej w Jeleniej Górze. Po promocji w 1965 roku służył początkowo w 19. krt, a następnie w 19. brt w Świdwinie, na stanowisku technika i następnie dowódcy stacji radiolokacyjnej P-35. Wiosną 1971 roku wraz ze stacją radiolokacyjną został przeniesiony do nowo formującego się 25. brt na lotnisko w Debrznie. W 25. brt pracował na stanowisku – starszego pomocnika szefa sztabu batalionu ds. szkolenia i pełnił obowiązki zastępcy dowódcy batalionu. Następnie był szefem sztabu 3. elm i został wybrany sekretarzem 9. plm w Debrznie. 19 marca 1977 roku zawarł związek małżeński z Benedyktą, z domu Meller, w USC w Debrznie. W 1984 roku został przeniesiony na wyższe stanowisko, oficera ds. mobilizacji, w Wydziale Operacyjnym 2. DLMB w Pile. Ze służby w polskim lotnictwie odszedł w 1986 roku. Został odznaczony m.in. Srebrnym Krzyżem Zasługi, medalem „Zasłużony dla Rozwoju Województwa Piłskiego” oraz wieloma odznaczeniami resortowymi. Należał do Związku Żołnierzy WP. Zmarł po ciężkiej i długotrwałej chorobie 2 marca 2012 roku. Został pochowany na cmentarzu komunalnym przy ul. Motylewskiej 13A w Pile 7 marca 2012 roku w asyście plutonu honorowego ze sztandarem z 12. Komendy Lotniska z Mirosławca. Pożegnali go płk dr inż. **Henryk Czyżyk** i miejscowy kapelan wojskowy, ks. kmrdr por. **Zbigniew Klusek**. Cześć Jego Pamięci!

płk dr inż. Henryk Czyżyk

SEWERYN CZWARTY NA ŚWIECIE

Seweryn Ciszewski odniósł kolejny sukces w szybkiej telegrafii. Startował w mistrzostwach świata w Szwajcarii, gdzie w swojej kategorii wiekowej zajął czwarte miejsce. Młody mieszkaniec Świdwina kilkakrotnie już z powodzeniem brał udział w ogólnopolskich oraz międzynarodowych zawodach w High Speed Telegraphy (HST).

Na zdjęciu **Seweryn** podczas mistrzostw z zawodnikami z Bułgarii, którzy ustanowili nowe rekordy świata: **Teodorem Getzovem** i **Ilyją Getzową**.

W.W.

NAGRODY W PAŁACU PREZYDENCKIM

Laureatami Nagrody Adama Mickiewicza 2012 za wkład w rozwój współpracy francusko-niemiecko-polskiej w Europie zostali: prof. **Michał Kleiber**, prezes Polskiej Akademii Nauk, dr **Jack Lang**, były minister kultury Francji, oraz prof. **Rita Süßmuth**, była przewodnicząca niemieckiego Bundestagu.

Trójkąt Weimarski, czyli Komitet Wspierania Współpracy Francusko-Niemiecko-Polskiej, jest organizacją powołaną przez ministrów spraw zagranicznych: Polski, Niemiec i Francji w 1991 r. w celu rozwoju współpracy między tymi państwami.

Działalność Trójkąta Weimarskiego polega na organizowaniu szczytów z udziałem przywódców krajów członkowskich, a także spotkań na szczeblu ministrów spraw zagranicznych. Pierwsze takie spotkanie odbyło się 28 sierpnia 1991 r. w Weimarze pomiędzy **Krzysztofem Skubiszewskim**, **Rolandem Dumas** i **Hansem-Dietrichem Genscherem**. Prezydent **Bronisław Komorowski** bezpośrednio po objęciu urzędu podkreślił swoje osobiste zainteresowanie Trójkątem Weimarskim i ponowił podczas swoich pierwszych wizyt w Paryżu i w Berlinie zaproszenie sformułowane przez jego zmarłego tragicznie poprzednika Lecha Kaczyńskiego ze szczytu Trójkąta w Mettlach 6 grudnia 2006 r. Ówczesny prezydent Francji **Nicolas Sarkozy** i kanclerz Niemiec **Angela Merkel** przyjęły to zaproszenie i przybyli na ósmy szczyt weimarski do pałacu w Wilanowie w Warszawie 7 lutego 2011 r.

Wśród gości spotkania był wicemarszałek Senatu **Jan Wyrowiński**, który od wielu lat wspiera idee współpracy trójstronnej Polski, Francji i Niemiec.

Gospodarzem spotkania był doradca Prezydenta RP prof. **Roman Kuźniar**, który otwierając uroczystość, wskazał, że Prezydent **Bronisław Komorowski** przywiązuje dużą wagę do współpracy w ramach Trójkąta Weimarskiego.

Judyta Węglowska asystentka Prezesa Wydawnictwa wysłuchała razem z prorektorem Akademii Obrony Narodowej dr. **Andrzem Glenem** wspomnień konsula RP w Niemczech dr. **Aleksandra Korybuta-Woronieckiego**, który opowiadał o swojej współpracy z Wydawnictwem Adam Marszałek przy publikacji książek związanych z Trójkątem Weimarskim.

Do chwili obecnej w ramach tej serii ukazały się trzy pozycje.

J.W.

NOWE SPOJRZENIE NA WSCHÓD

Z przyjemnością informujemy, że w sprzedaży jest już dostępny drugi numer półrocznika „Nowa Polityka Wschodnia”. Pierwszy numer czasopisma ukazał się w 2011 roku, natomiast obecnie trwają zaawansowane prace nad numerem trzecim.

„Nowa Polityka Wschodnia” jest czasopismem o charakterze interdyscyplinarnym, powstałym z inicjatywy badaczy zajmujących się szeroko pojętym Wschodem. Pismo wydaje Wydawnictwo Adam Marszałek we współpracy z Centrum Badań Wschodnich. Zamierzeniem Rady Naukowej i Redaktor Naczelnej jest publikacja tekstów z zakresu historii, ekonomii, kultury i sztuki, politologii oraz szeroko rozumianej geografii.

Pierwszy numer czasopisma spotkał się z bardzo dużym zainteresowaniem w świecie nauki, nie tylko w Polsce, ale i w krajach, które czasopismo obejmuje swym zakresem badawczym.

Z artykułów zawartych w obecnym numerze m.in. warto wymienić: *Problem rehabilitacji ofiar zbrodni katyńskiej w stosunkach polsko-rosyjskich* autorstwa **Wojciech Materskiego**, *Stosunki polsko-ukraińskie: granice współpracy na początku lat 90. XX w.* **Andrzej Chodubskiego**, *Dialog międzykulturowy w polityce zagranicznej Republiki Azerbejdżanu* **Habila Nurkisi oglu Mamiedowa**, *Homo Politicus i jego religijność w ewoluującym społeczeństwie Kirgistanu* **Vadima P. Tutlisa** i **Iryny I. Iwanowej** czy *Wywiad z Bidziną Iwaniszwili, Premierem Gruzji* **Marcina Olejnika**.

Czasopismo można nabyć za pośrednictwem księgarni internetowej Wydawnictwa Adam Marszałek.

M.M.

GRAND PRIX DLA BARWINOKA

W dniach 28–30 września br. w Międzyzdrojach odbyła się X edycja Spotkań Artystycznych Seniorów. Uczestniczyło w nich 38 zespołów śpiewaczych i folklorystycznych. Występy oceniało profesjonalne jury. Zespół Dąbrowiaczy za ciekawą choreografię oraz wysoki poziom artystyczny otrzymał Nagrodę Specjalną.

Fot. Jan Brodowski

Zespół Barwinok otrzymał Grand Prix za piękne kolorowe stroje, wysoki poziom artystyczny oraz radość, która udziela się wszystkim oglądającym ich występ. Doceniono także kultywowanie kultury łemkowskiej i ukraińskiej.

Dąbrowiaczy i Barwinok koncertowali w różnych punktach miasta. Spotkali się z wielką serdecznością ludzi. Występy cieszyły się dużym zainteresowaniem. Widzowie przychodzili codziennie. Niektórzy przemierzali się wraz z zespołami, aby wysłuchać koncertów.

Dąbrowiaczy i Barwinok godnie reprezentowały gminę Świdwin i powiat świdwiński. Wiele zespołów z południa po raz pierwszy słyszało o tej gminie i powiecie.

Maria Balcerek

TORT OD MARSZAŁKA, OBRAZ OD PREZYDENTA I PIERŚCIEŃ OD KOMENDANTA

Gościom dopisywały humory, o czym świadczyły miny pani **Jolanty Radziwińskiej** i **Mirosławy Gajek** plotkujących z gospodynią spotkania **Haliną Marszałek**.

Obowiązek pokrojenia pięknego prezentu Marszałka Województwa **Piotra Calbeckiego** – tortu w kształcie książki – przypadł **Halinie Marszałek**, która uczyniła to w asyście prowadzącego imprezę **Jacka Beszczyńskiego**. W słodkiej kolejce stali m.in.: **Wojciech Stepniewski**, profesorowie: **Krzysztof Palecki**, **Edward Olszewski**, **Andrzej Chodubski** oraz Prezes **Mirosława Gajek**. Wszystko to z dyskretnym uśmiechem obserwował Marszałek **Piotr Calbecki**.

Wesołe rozmowy prowadzili senator dr **Piotr Zientarski**, prof. **Jacek Sobczak**, prof. **Marian Kowalewski** oraz prezes Związku Polskich Autorów i Kompozytorów **Ryszard Ulicki**.

Profesorowie **Janusz Korol** ze Szczecina i **Tadeusz Garczyński** z Opola.

W tanecznym wężu prym wiodły: dr **Agnieszka Dobroczyńska**, Prezes **Grażyna Karkosik**, komendantowa **Maria Bartulewicz**, Kanclerz **Barbara Mikulska** i **Jolanta Radziwińska** dzielnie wspomagane przez komendanta **Mirosława Bartulewicza** oraz senatora **Michała Wojtczaka**.

Pani Dyrektor z Profesorami.

Prof. **Ives Morin** chwalił **Danielowi Kawie** organizację bankietu. Nie udało nam się jednak ustalić, o czym rozmawiali profesorowie **Roman Bäcker** i **Jacek Sobczak**.

Życzenia pod czujnym okiem **Joanny, Marianny, Iwony** i **Justyny** składa prof. **Daniela Szymańska**.

Wśród gości imprezy jubileuszowej był wybitny prawnik i politolog prof. **Krzysztof Palecki**, natomiast Ambasadę ChRL w Polsce reprezentowali: radca ds. kultury **Wu Guang** oraz II sekretarz **Chang Jie** z Małżonką i córką **Basią**.

Prof. **Kazimierz Pająk** z **Małżonką** i dr **Dorotą Siemieniecką** omawiają plany współpracy wydawniczej z dr **Joanną Marszałek-Kawą**.

Przy lampce szampana rozmawiali: **Bronisław** i **Krystyna Kawowie**, **Janusz** i **Elżbieta Wielgoszowie**, **Barbara Siuda** i dr **Agnieszka Dobroczyńska**.

K.S.

Zaprzyjaźnieni z Wydawnictwem znani restauratorzy państwo **Grażyna** i **Benedykt Stasiakowie** z podziwem obserwowali pracę personelu Zajazdu Staropolskiego.

Dobre humory prezentowali państwo **Barbara** i **Czesław Gabryszewscy** z Łysomic oraz komendant miejski Policji w Toruniu **Antoni Stramek**, czujnie strzegący swej pięknej żony.

Marszałek winszuje Marszałkowi

Powitanie profesora Jackowskiego

Prezydent, Francuz i Chińczycy

Senator, Prezydent i Marszałkowie

Koleżanki z liceum

Tak słuchano śpiewu Ulickiego

Komendant z Amerykanami

Lampka wina profesorów
Jerzego Jaskierni i Jacka Sobczaka

Pani Kanclerz i Prezesi

Dyrektorzy Borek i Popławski

PIKNIK KRESOWY

Po raz drugi tego roku w dniu 18 września o godz. 16.30 Towarzystwa Kresowe Wilna i Lwowa, Świdwiński Ośrodek Kultury oraz Stowarzyszenie Uniwersytet III Wieku – Zamek Świdwin zorganizowali biesiadę przy ognisku na podzamczu.

Tym razem z inicjatywy **Anny Teresińskiej**, prezes TMWibKW, zorganizowano ognisko na pożegnanie lata z pieczonymi ziemniakami oraz kielbaskami.

Przybyłych na spotkanie powitali jego organizatorzy: prezesi Towarzystw Kresowych Wilna i Lwowa **Anna Teresińska** oraz **Mieczysław Kostur**, radna Rady Powiatu i członek Zarządu Stowarzyszenia Uniwersytetu III Wieku **Krystyna Wojnicka** oraz kierownik Miejskiej Biblioteki Publicznej w imieniu Świdwińskiego Ośrodka Kultury **Teresa Ludwikowska**.

Spotkanie artystycznie uświetniła kapela lwowska Klubu TMLiKPW w składzie **Marian Choroba** i **Stanisław Jabłoński**. Była to świetna okazja do wspólnego śpiewania i tańczenia. Zadowoleni uczestnicy biesiady dziękowali inicjatorom spotkania za jego zorganizowanie, a także kapeli za stworzenie radosnego nastroju. „Do zobaczenia w 2013!”

w.w.

BURMISTRZ OWSIAK NAGRADZA

Tradycyjnie już pod koniec września podczas spotkania w ratuszu burmistrz **Jan Owsiak** wręczył nagrody zasłużonym ludziom kultury. Burmistrz kilka razy w roku spotyka się z przedstawicielami różnych środowisk, aby nagrodzić ich za działalność, sukcesy lub po prostu za ciężką pracę, która przyczynia się do promocji miasta. Wrzesień to tradycyjnie spotkanie z ludźmi kultury. Nie mają oni swego święta branżowego, dlatego w Świdwinie wyznaczono te spotkania na 28 września – tego dnia w 1968 roku przekazano zamek na potrzeby kultury i rolę tę pełni do dzisiaj.

Wśród nagrodzonych osób znaleźli się pracownicy Świdwińskiego Ośrodka Kultury, przedstawiciele Biblioteki Miejskiej, organizacji społecznych oraz Klubu 1 Skrzydła Lotnictwa Taktycznego. Byli to: **Jerzy Kowalczyk**, **Anna Teresińska**, **Mieczysław Kostur**, **Piotr Żerdzicki**, **Piotr Feliński**, **Łucjan Siwiec**, **Piotr Adamczyk**, **Robert Uss**, **Iwona Kruk**, **Bolesław Kurek**, **Teresa Ludwikowska**, **Barbara Radzikowska**, **Agnieszka Szypczyńska**, **Elżbieta Niechwiadowicz**, **Joanna Nowicka** oraz **Andrzej Warianka**. Oprawę artystyczną spotkania zapewnił chór „Unisono” śpiewający pieśni religijne.

w.w.

CHIŃSKIE ŚWIĘTO W GDAŃSKU

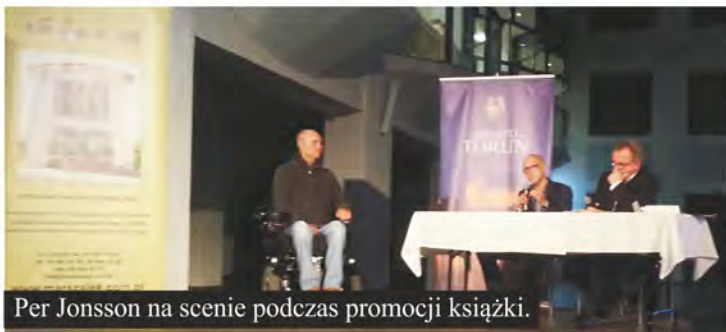
Z okazji Święta Narodowego Chińskiej Republiki Ludowej Konsul Generalny **Xiang Zaosheng** tego kraju w Gdańsku wydał uroczysty bankiet. W swoim wystąpieniu podkreślił fakt, iż Chiny i Polska nawiązały w ostatnim czasie bardzo żywą i owocną współpracę. Szczególną przyjemność sprawia mu świadomość, że w jego okręgu konsularnym istnieje bardzo dużo firm ściśle współpracujących z Krajem Środka.

Wśród gości bankietu byli również: dyrektor Centrum Studiów Azji Wschodniej prof. **Kamil Zeidler**, dyrektor Europejskiego Centrum Edukacyjnego **Halina Marszałek**, prezes **Mirosława Gajek**, dr **Marceli Burdelski**, prezes **Wojciech Dubrowski**, współpracujący od wielu lat z firmami chińskimi w branży odzieżowej, oraz dr **Adam Marszałek**.

M.G.

TORUŃSKIE WSPOMNIENIA Z ŻUŻLOWYCH TORÓW PERA JONSSONA

Per Jonsson na scenie podczas promocji książki.

W dniu 4 października 2012 r. o godzinie 18.00 w Centrum Targowym „PARK” w Toruniu odbyła się promocja polskiej edycji autobiografii **Pera Jonssona**, znanego żużlowca, byłego mistrza świata na żużlu, który w latach 90. jeździł dla Apatora Toruń. Ta niezwykle ciekawa książka ukazała się nakładem Wydawnictwa Adam Marszałek, które było również organizatorem promocji.

Na uroczystość przybyły rzesze kibiców i fanów Pera. Nie zabrakło również znanych osobistości toruńskiego świata sportu i przedstawicieli władz miasta i regionu. Przed promocją i w czasie jej trwania od godziny 17.00, można było nabyć książki na przygotowanych przez wydawnictwo trzech stoiskach.

Pełna sala podczas promocji książki. Wśród gości byli m.in.: poseł **Tomasz Lenz**, komendant miejski **Kazimierz Stafiej**, prezes **Ryszard Karkosik** z **Małżonką**, dyrektor toruńskiego wydziału sportu i turystyki **Jarosław Więckowski**, gen. **Marian Dering**, Konsul Honorowy Litwy **Jerzy Bańkowski**, **Andrzej Gajek**, dyrektor ECE **Halina Marszałek**, prezes **Mirosława Gajek**, Prezydent **Michał Zaleski**, **Jacek Gajewski** z **Małżonką**, prezes **Stanisław Grabowski** z **Małżonką**, **Jan Ząbik** oraz żużlowcy **Kamil** i **Emil Pulczyński**.

Egzemplarz książki z autografem prezentują **Robert Kościecha**...

Podczas promocji Per znalazł również czas na podpisywanie książek dla kibiców, którym nie udało się nabyć jednego z 300 egzemplarzy specjalnie przygotowanych książek z autografem i pamiątkową pieczętką. Książki te rozeszły się jeszcze przed rozpoczęciem promocji – co świadczy o dużej popularności **Pera Jonssona** w Toruniu.

Per Jonsson i **Jacek Gajewski** w Wydawnictwie 5 października w trakcie przygotowywania kolejnej partii książek z autografem na sprzedaż planowaną podczas Grand Prix Polski rozgrywanego w ramach Indywidualnych Mistrzostw Świata na Żużlu 6 października 2012 roku. Podczas podpisywania Perowi asystuje redaktor **Maciej Majewski**.

Podczas pobytu w Wydawnictwie **Per** znalazł również czas na spotkania z naszymi stałymi współpracownikami, z których wielu to również jego fani. Na zdjęciu z profesorem **Ryszardem Borowiczem** – redaktorem naczelnym „Kultury i Edukacji” oraz jego małżonką **Marią Borowicz**.

...i gen. **Marian Dering**

RYCERZE WALCZYLI W ŚWIDWINIE

Tradycyjnie pod koniec września odbył się na świdwińskim podzamczu Doroczny Turniej Rycerski.

Bractwa rycerskie pokazywały uzbrojenie rycerza, łucznika, strażnika zamkowego, a także działanie broni czarnoprochowej. Odbyły się także turniej miecza bojowego i turniej łuczniczy oraz pokazy walki miecza długiego. Dzieci i młodzież mogły spróbować swoich sił w walce.

P.J.

M.M.

POŁCZYN ZDRÓJ JAKI PAMIĘTAM

W tym numerze rozpoczynamy kolejny cykl wspomnieniowy. Jego autorem jest bardzo znany czytelnikom „Echa Świdwina” – wieloletni nauczyciel i dyrektor polczyńskiego liceum – **Tadeusz Garczyński**.

Pamiętam, jak trafiłem do tego miasta. Był rok 1958. Kończyłem studia magisterskie w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Gdańsku. Chciałem podjąć pracę na Ziemiach Zachodnich. W tamtych latach województwo koszalińskie, nazywane niekiedy siermiężnym regionem, potrzebowało wykwalifikowanej kadry. Było jednym z najsłabiej rozwiniętych gospodarczo województw w kraju. Dominowało rolnictwo. Duże, mało wydajne Państwowe Gospodarstwa Rolne oraz nowo zasiedlone gospodarstwa indywidualne. Te ostatnie przejęli po Niemcach osadnicy wojskowi, ekspatrianci ze wschodnich terenów przedwojennej Polski i przesiedleńcy w ramach akcji „Wisła”. Ludzie ciągnęli na zachód. Odkrywali piękno tych ziem. Znajdowali mieszkania i pracę. Budowali swój własny dom. Budowali tam Polskę.

Niektórzy moi przyjaciele i koledzy z rodzinnego Chełmna, z lat szkolnych i studenckich, już pracowali na tych ziemiach. W białogardzkim liceum ogólnokształcącym – **Andrzej Czarnik**, późniejszy dyrektor tej szkoły, potem sekretarz generalny Koszalińskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego, a następnie długoletni profesor i zasłużony rektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Słupsku (obecnie Akademia Pomorska). W koszalińskim Kuratorium **Kazimierz Lenkowski**, inspektor szkolny, a potem dyrektor Liceum Ogólnokształcącego w Szczecinku. W Wojewódzkim Ośrodku Doskonalenia Kadr Oświatowych w Koszalinie rozpoczął swoją pracę **Tomasz Szrubka**, który później przez sześć lat pełnił obowiązki dyrektora Liceum dla Pracujących w tym mieście. Po przejściu do Kuratorium Oświaty i Wychowania został koszalińskim kuratorem, a następnie przeniósł się do Słupska, gdzie w Wyższej Szkole Pedagogicznej zakończył karierę naukową jako prorektor tej uczelni. Inny absolwent gdańskiej WSP, **Ryszard Kwaśniewski**, rozpoczął pracę jako nauczyciel matematyki w drawskim liceum. Przeszedł różne szczeble kariery: dyrektora, inspektora szkolnego, aż do objęcia stanowiska wicekuratora. Do Koszalina trafił też **Zbigniew Ciechanowski**, z którym kończyłem inowrocławskie liceum. Zaczynał pracę jako instruktor do spraw sportu i turystyki w Domu Harcerza (potem przemianowanym na Młodzieżowy Dom Kultury). Został dyrektorem tej placówki, a następnie kierownikiem Wydziału Kultury i Sztuki WRN. Był zasłużonym działaczem społecznym, pełniący odpowiedzialne funkcje w licznych organizacjach i stowarzyszeniach. Zainicjował Festiwal Chórów Polonijnych w Koszalinie, którego był wieloletnim dyrektorem. Z **Leopoldem Czekalowskim** prowadziliśmy na studiach działalność artystyczną. Lolek

wrócił do rodzinnego Szczecinka, gdzie pracował początkowo jako nauczyciel (geograf), a następnie dyrektor liceum ogólnokształcącego. Zakończył karierę jako prezes Zarządu Okręgu Związku Nauczycielstwa Polskiego. W szczecineckim liceum podjęła pracę polonistka, absolwentka naszej gdańskiej uczelni **Janka Wiśniewska**, a w polczyńskim **Jadzia Majowa** wraz z mężem **Jankiem Majem** (geograf). Tu zaczęli też pracować **Jerzy Sili-czak** wraz z żoną **Barbarą** (nauczyciele biologii). I wielu, wielu innych zakładało w tych stronach rodziny.

Po raz pierwszy przyjechałem do Połczyna Zdroju w maju 1958 roku. Chciałem porozmawiać o warunkach zatrudnienia i zamieszkania. To było inne miasto niż dzisiaj. Tamten Połczyn bardziej szary, jeszcze nie do końca uporządkowany po latach wojny, w którym czuło się ducha polskiej tymczasowości i niemieckich pozostałości. Wiele ulic peryferyjnych to drogi polne, w centrum – wyłożone kostką brukową. Dawny plac targowy, na którym odbywano jarmarki, był utwardzony kamieniami polnymi. Przy nim znajdowały się dwa „zakłady gastronomiczne”: gospoda **Kaszubskich** (czerwony dom w rozsypce, wtedy już nieczynna) oraz budynki gospodarcze i karczma-zajazd u **Świgońskich**. Przed nią furmanki i wozy drabiniaste. Wewnątrz wydzielone pomieszczenia – rodzaj boksów z tradycyjnym landschaftem i rogami, gdzie w dusznej i gwarnej atmosferze smakowano kwaśne piwo. Ale ludzie byli otwarci i serdeczni. Spacerując po mieście, można było jeszcze natrafić na gospodarstwa rolne. Prawie w centrum miasta (ulice Demokracji, Wałowa i Wojska Polskiego). Tam w podwórzach uwagę zwracał kierat. Natomiast rankiem i wieczorami prowadzono ulicami krowy. W mieście funkcjonował tzw. „miejski pastuch”, który zbierał po drodze bydło z gospodarstw i pędził na łąki za Połczynem, zwane koplami. Przy Demokracji znać było jeszcze ślady dawnej bożnicy, żydowskiej świątyni. Zaraz po wojnie opuszczona, jednak zachowała główne wyposażenie. Potem przypadkowy ogień strawił resztę. W latach 60. i 70. wyburzono ruiny tej świątyni, starego młyna oraz dwa zniszczone domki mieszkalne i wybudowano bloki. Przy głównej ulicy Grunwaldzkiej funkcjonowały jeszcze tzw. sklepy kolonialne (nazwa przedwojenna). Największy z nich był własnością rodziny **Olszewskich**.

Trafiłem wreszcie do budynku szkolnego przy ulicy Żymierskiego (obecnie Piwna). Był to obiekt poklasztorny. Ciasne salki lekcyjne, dawna kaplica, będąca wtedy i aulą, i sala gimnastyczna, liczne tajemnicze zakamarki... Od 1945 roku mieszkały tu siostry salezjanki. Najstarsza z nich, **Monika Sylka**, zmarła w ubiegłym roku w wieku 97 lat. W latach powojennych przebywała w tym mieście moja żona Krystyna. Jako córka młynarza dość często zmieniała miejsce pobytu. Jednak pamięta i często wspomina tamte lata w Połczynie Zdroju. Siostry prowadziły wtedy ozy-

wioną działalność środowiskową, niezależnie od posługi religijnej w kościele. Zgodnie z celami wytyczonymi przez patrona zgromadzenia – poprzez różne formy zajęć – aktywizowały dzieci i młodzież. A duszą artystycznych przedsięwzięć była siostra **Maria Kubiak**.

Z okazji świąt kościelnych, patronalnych i świeckich przygotowywano przedstawienia, które następnie prezentowano społeczeństwu na dziedzińcu. Potem wynajętym z browaru samochodem ciężarowym wyjeżdżano do okolicznych parafii. A miasto rozwijało się. W szybkim tempie przybywało dzieci w szkołach (wtedy wyż demograficzny, dzisiaj niż). Rosły ambicje rodziców. Utworzono tzw. gimnazjum, które zlokalizowano początkowo na placu Wolności, w zniszczonym budynku dawnego ratusza. Zaistniała konieczność powołania drugiej szkoły podstawowej. W tej sytuacji przeniesiono siostry do mniejszej siedziby koło cmentarza, zaś w ich budynku ulokowano przejściowo szkołę licealną, a po wybudowaniu nowego gmachu przy ulicy Staszica – Szkołę Podstawową nr 2. Obecna dyrektorka zgromadzenia, siostra **Małgorzata Pietrzyk**, z dumą opowiada o osiągnięciach i planach. Pod koniec lat 80. siostry założyły internat dla dziewcząt uczących się w liceum i szkołach zawodowych Połczyna Zdroju. Od 1997 roku prowadzą niepubliczne przedszkole. Obecnie trwają prace nad jego rozbudową. W sierpniu przyjechałem do Połczyna na stałe. Pierwsze dni spędziłem w internacie, a następnie zamieszkałem w budynku przy ulicy Ogrodowej. Mieszkałem razem z polonistą, kolegą **Zdzichem Warskim**, w pokoju mansardowym wynajmowanym u „babci Musielakowej”. Pani **Ewa Musielak** była jedną z pierwszych powojennych nauczycielek w polczyńskiej szkole powszechnej, a jej siostrzeniec **Antoni Święcicki** znalazł się w gronie uczniów mojej pierwszej klasy wychowawczej. W tym samym domu mieszkał również pan **Franciszek Kolisz**. Był zacnym człowiekiem. Jego syn **Leszek Kolisz** został moim uczniem, a potem serdecznym kolegą. Na wielu imprezach towarzyskich przygrywał na akordeonie, śpiewał, a jego śmiech rozweselał wszystkich. Oj, wesoło było wtedy! Mój współlokator, wielki koneser literatury pięknej, zwykł wieczorami siadać na parapecie okna, snuć mistyczne opowieści i recytować wiersze kontemplacyjne prekursora polskiego surrealizmu Tadeusza Micińskiego. Potem niespodziewanie wybuchał gromkim śmiechem. Nie pozostawałem mu dłużny. Do-nośnym głosem recytowałem mojego ulubionego poetę Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego „Zacarowana dorożka, zaczarowany dorożkarz, zaczarowany koń”... A w pokoju obok mieszkały przedszkolanki... Oj wesoło było, wesoło! W pozaszkolnym zachowaniu my, nauczyciele, niewiele różniliśmy się od naszych uczniów. Cechowały nas młodzieńcza beztroska, radość życia i szaleńcze pomysły. Jednym z nich było ekstrawaganckie zachowanie naszego kolegi polonisty Zdzisława Warskiego podczas pierwszoma-

jowego pochodu. W dniu tym pojawił się w szkole ze zmierzwioną czarną czupryną (stąd pseudonim „Cygan”), w kolorowych skarpetach o odmiennych barwach i wzorach oraz w butach nie do pary, zwanych popularnie „rockandrolówki” (na grubej podeszwie). W rękę trzymał wiązankę różnych chwastów i pokrzyw zebranych w okolicy. Podczas przemarszu wiązanka ta poszybowała w stronę trybuny honorowej... A jednak byliśmy odpowiedzialni w swoich poczynaniach. Towarzyszyły nam książka, piosenka i długie twórcze dysputy, podczas których rodziły się wartościowe pomysły. Tak powstał pierwszy program szkolnego teatryku.

Zazwyczaj popołudniami wybieraliśmy się z kolegami na tzw. fajf. W kawiarni „Borowinka” przygrywała orkiestra zdrojowa, która wieczorami umilała nam czas podczas dancingu w sali tanecznej, przy sanatorium „Podhale”. Za moich czasów niekwestionowanym liderem zespołu był pan **Zenon Szymański**. Krajana, rodem z Chełmna. Grał na fortepianie. A kiedy nie miał dobrego humoru, przerwy wydłużały się. Zwykł był wtedy mawiać zachęcająco, że palce zrobiły mu się sztywne i przyciasne... Wspomagał go grą na saksofonie pan **Edek Kawalko**. Z kolei jego ulubionym powiedzonkiem w rozmowie z natrętnym kuracjuszem było stwierdzenie: *Ja pana znam – dwa lata temu był pan też ciągle pijany...* I jeszcze panowie **Władysław Konieczkowski** i **Ryszard Ogiejko** razem z już wymienionymi tworzyli firmowy kwartet muzyczny. Kiedy przed godziną 22 ostatni kuracjusze śpiesznie opuszczali salę, my trwaliliśmy do końca. Pożegnalne tańce nieraz były wymyślne i ekscentryczne...

Tadeusz Garczyński

Tadeusz Garczyński – ur. w 1934 r. w Chełmnie nad Wisłą. Absolwent Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Gdańsku. Pracował jako nauczyciel matematyki i języków obcych w liceach ogólnokształcących (Połczyn Zdrój i Opole). Wieloletni dyrektor. Humanista z zamiłowania, turysta i działacz społeczno-kulturalny. Autor przewodników turystycznych oraz publikacji związanych z historią Pomorza. Uczestnik programu naukowo-badawczego poświęconego szlachcie Prus Królewskich. Zajmuje się dziejami i genealogią pomorskich rodzin szlacheckich.

RADA NAUKOWA TNER W BAŃSKIEJ

W znajdującym się w centrum Bańskiej Bystrzycy Hotelu Kúria odbyło się kolejne posiedzenie zespołu redakcyjnego znakomitego kwartalnika „The New Educational Review”.

Czasopismo znajduje się na prestiżowej Liście Filadelfijskiej i jest najwyżej punktowanym polskim czasopismem pedagogicznym.

Prezes dr **Adam Marszałek** wyraził uznanie dla dotychczasowych działań redakcji kierowanej przez znakomitego polskiego pedagoga, dziekana Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Śląskiego prof. **Stanisława Juszczyka**.

Gospodarz spotkania prof. **Vojtech Korim**, dziekan Wydziału Pedagogicznego UMB, wraz ze wspomagającymi go paniami, prodziekan prof. **Sonią Kariková** i **Ingrid Emmerová**, stworzyli dobry klimat do prowadzonych obrad. Uczestniczyli w nich również prof. **Josef Malach**, dziekan Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu w Ostrawie, oraz jego zastępcy prof. **Petr Franiok** i prof. **Julius Sekera**. Wydawnictwo Adam Marszałek reprezentowała dyrektor Europejskiego Centrum Edukacyjnego **Halina Marszałek**.

M.G.

REHABILITACJA NA KONIACH

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Sławoborzu wprowadził hipoterapię. Zajęcia prowadzone przez wykwalifikowanego instruktora odbywają się jesienią i wiosną. Hipoterapia to jedna z metod rehabilitacji, która ma na celu usprawnianie i przywracanie zdrowia osobom zarówno z dysfunkcjami narządu ruchu, jak i niepełnosprawnym intelektualnie. Hipoterapia umożliwia eliminowanie stanów organizmu powstałych w wyniku przebytych chorób i odniesionych urazów.

Istotnym elementem terapii jest bezpośredni kontakt z koniem – zwierzęciem łagodnym, przyjaznym i lubianym.

w.w.

MEDAL DLA PANI BURMISTRZ

W dniu 14 października w Muzeum im. Jana Pawła II w Warszawie odbyła się jubileuszowa XV gala przyznania Nagród im. Grzegorza Palki, podczas której burmistrz **Barbarze Nowak** przyznano wyróżnienie za krzewienie idei samorządności na terenie miasta i gminy, a także Pojezierza Drawskiego, Dorzecza Parsęty oraz Województwa Zachodniopomorskiego.

Nagroda im. Grzegorza Palki nadawana jest przez Ligę Krajową osobom, które w sposób wybitny zasłużyły się dla samorządu terytorialnego. Fundując Nagrodę, Liga Krajowa chce uhonorować jednego z najwybitniejszych przedstawicieli polskiego samorządu terytorialnego, tragicznie zmarłego prezydenta Łodzi – Grzegorza Palkę.

M.R.

PIERWSZY BANKIET AMBASADORA

Z okazji Święta Narodowego Chińskiej Republiki Ludowej odbył się wielki bankiet, którego gospodarzem był Jego Ekscelencja **Xu Jian**. Pan Ambasador z zainteresowaniem słuchał informacji dr **Joanny Marszałek-Kawy** na temat współpracy Centrum Badań Wschodnich i Wydawnictwa Adam Marszałek z chińskimi partnerami. Zapowiedział również swoją wizytę w Toruniu.

Prof. **Karin Tomala** i dr **Joanna Marszałek-Kawa** – w towarzystwie czterech ambasadorów Polski w Chinach: **Krzysztofa Szumskiego**, **Bogumiła Rychłowskiego**, **Jana Rowińskiego** oraz **Zdzisława Góralczyka** – wysłuchały przemówienia Ambasadora **Xu Jiana**.

Gwiazdą wszystkich przyjęć w Ambasadzie Chińskiej Republiki Ludowej jest sławna pisarka i dziennikarka **Irena Sławińska (Hu Peifang)**, autorka książki pt. *Chińczyszczyna*. Opisuje w niej najbardziej charakterystyczne elementy życia chińskiego takie jak konfucjanizm, rola kobiety itp. Książka ta powstała z połączenia bogatej wiedzy, uczucia i nostalgii.

S.W.

SKRZYDŁO ZE SZTANDAREM

W pierwszych dniach września 1. Skrzydło Lotnictwa Taktycznego w Świdwinie otrzymało sztandar. Z pełnym wojskowym ceremoniałem wręczono go na Placu Konstytucji 3 Maja.

Obecnie w skład lotniczego garnizonu wchodzi: 12. Komenda Lotniska – Mirosławiec; 21. Baza Lotnictwa Taktycznego – Świdwin z 2 eskadrami SU-22; 22. Baza Lotnictwa Taktycznego – Malbork z eskadrą MiG-29 oraz 23. Baza Lotnictwa Taktycznego – Mińsk Mazowiecki także z eskadrą MiG-29. Jego dowódcą jest gen. bryg. pil. **Tadeusz Mikutel**.

Chociaż struktura wojsk lotniczych wielokrotnie się zmieniała, to lotnicy są obecni w życiu Świdwina nieprzerwanie od blisko 60 lat. Dla podkreślenia tego faktu z inicjatywy Rady Miasta i burmistrza **Jana Owsiaka** 23 stycznia 2012 roku powstał Społeczny Komitet Ufundowania Sztandaru dla 1. Skrzydła Lotnictwa Taktycznego. Przy ścisłej współpracy z wojskiem zajął się zbieraniem pieniędzy na sztandar dla 1. SLT oraz organizacją uroczystości jego wręczenia. Zgodnie z planem nastąpiło to 29 września.

Uroczystości rozpoczęły się mszą świętą w Kościele Garnizonowym, celebrowaną przez biskupa połowego Wojska Polskiego ks. bp. dr. **Józefa Guzdkę**, a następnie przeniosły się na Plac Konstytucji 3 Maja. Uroczystą oprawę zapewniła kompania reprezentacyjna wojska oraz orkiestra wojskowa sił powietrznych, a specjalną atrakcją był przelot klucza czterech samolotów SU-22 na wysokości około 300 metrów nad placem. Przekazanie sztandaru nastąpiło według wojskowej procedury. Po wciągnięciu flagi państwowej na maszt i odegraniu hymnu, dowódca sił powietrznych generał broni pilot **Lech Majewski** odebrał meldunek od dowódcy 1 SLT gen. bryg. pil. **Tadeusza Mikutela**. Zaproszeni goście, fundatorzy, żołnierze i pracownicy wojska w określonej kolejności wbijali symboliczne gwoździe w drzewce sztandaru i wpiśnięli się do pamiątkowej księgi.

Rodzicami chrzestnymi sztandaru byli: **Małgorzata Andrzejewska**, wdowa po dowódcy brygady, który zginął w katastrofie lotniczej pod Mirosławcem, śp. gen. dyw. pil. **Andrzej**

ju Andrzejewskim, **Marcin Zydorowicz** – wojewoda zachodniopomorski. Przekazali oni sztandar generałowi **Lechowi Majewskiemu**, który następnie wręczył go dowódcy 1. SLT generałowi **Tadeuszowi Mikutelowi**. Ten natomiast powierzył go żołnierzom z pocztu sztandarowego.

O znaczeniu sztandaru dla wojska mówił generał **Lech Majewski**: – *Sztandar jest nie tylko znakiem rozpoznawczym, lecz także widoczną ikoną ducha jednostki, pozwalającą żołnierzom identyfikować się z jej tradycjami. Jest to również wyraz gotowości do poświęceń w służbie i wewnętrznej dyscypliny oraz zaufania do dowódców i kolegów. Dzisiejsza uroczystość to przede wszystkim uhonorowanie zaangażowania i profesjonalizmu żołnierzy i pracowników 1. Skrzydła Lotnictwa Taktycznego.*

Burmistrz **Jan Owsiak**, przewodniczący Komitetu Ufundowania Sztandaru, podkreślał szczególną rolę wojska w życiu Świdwina. – *Ziemia świdwińska przyjęła jednostki lotnicze z największą życzliwością i serdecznością w 1953 roku – mówił. – Razem pozbywaliśmy się piętna zniszczeń wojennych, razem budowaliśmy to drogie nam miasto, naszą małą ojczyznę. Dokonania wielu pokoleń lotniczych są dumą mieszkańców, wspólnie przeżywamy chwile radosne, ale dzielimy też smutki, które towarzyszą zdobywcom przestrzeni powietrznych. Żołnierze naszego garnizonu bardzo aktywnie uczestniczą w realizacji wielu zadań związanych z funkcjonowaniem miasta. Integracja środowiska cywilnego i wojskowego jest bardzo silna. Dumni jesteśmy ze świdwińskiego garnizonu.*

Ceremonia zakończyła się defiladą pododdziałów na Placu Konstytucji 3 maja.

W.W.

WIZYTA JE AMBASADORA XU JIANA

W dniu 25 października br. nasze Wydawnictwo odwiedził Ambasador ChRL Jego Ekscelencja **Xu Jian**. W trakcie spotkania z prezesem dr. **Adamem Marszałkiem** zostały omówione plany współpracy wydawniczej na 2013 rok. Pan Ambasador podkreślił duży wkład Wydawnictwa Adam Marszałek w proces wzajemnego poznawania się społeczeństw polskiego i chińskiego. W spotkaniu wzięły również udział radca ds. kultury **Wu Guang** oraz dyrektor **Iwona Nadolska-Bartosiak**.

W pięknej sali Collegium Maximum Uniwersytetu Mikołaja Kopernika odbyła się promocja podręczników do nauki języka chińskiego zatytułowanych *Panorama chińskiej kultury*. W wypełnionej po brzegi sali miejsca zajęli: marszałek województwa **Piotr Calbecki**, dyrektor Departamentu Kultury **Zbigniew Derkowski**, a także kilkuset przedstawicieli świata nauki, kultury, polityki oraz studenci. Gościem honorowym spotkania był Jego Ekscelencja **Xu Jian**, któremu towarzyszyła radca ds. kultury **Wu Guang**. Uniwersytet reprezentowała prorektora prof. **Danuta Dziawgo**. Przemawiali: prof. **Andrzej Radziwiński**, kierownik Centrum Kultury Chińskiej **Maciej Szatkowski** oraz prodziekan Wydziału Nauk Ekonomicznych prof. **Jerzy Boehlke**.

Prezes dr **Adam Marszałek** wydał uroczystą kolację na cześć Jego Ekscelencji **Xu Jiana**, któremu towarzyszyli radca ds. kultury **Wu Guang** oraz II sekretarz Ambasady **Li Ben**. W spotkaniu również uczestniczyli: dyrektor Centrum Badań Wschodnich **Joanna Marszałek-Kawa**, konsul honorowy Litwy **Jerzy Bańkowski**, prezes **Mirosława Gajek**, gospodyni spotkania **Halina Marszałek**, komendant miejski Policji w Toruniu **Antoni Stramek** z Małżonką, były rektor UMK prof. **Andrzej Radziwiński**, pełnomocnik Zarządu Województwa **Grzegorz Borek**, asystentka Prezesa **Karolina Skonieczka** oraz kierownik Centrum Kultury Chińskiej **Maciej Szatkowski**. K.S.

LATA DWUDZIESTE, LATA TRZYDZIESTE

Już po raz kolejny świetlica Publicznego Gimnazjum nr 1 w Świdwinie zmieniła się w literacką kawiarenkę. Dla niewtajemniczonych wyjaśniamy, że są to magiczne popołudniowe spotkania przy kawie i herbatce wypełnione poezją, piosenką i tańcem.

Pomysłodawczynią, autorką scenariusza i realizatorką październikowego spotkania była nauczycielka języka polskiego, a zarazem bibliotekarka, **Bogumiła Pińczuk**. Program nosił tytuł *Lata dwudzieste, lata trzydzieste* i swym charakterem nawiązywał do przedwojennego kabaretu.

Od progu szkoły można było wyczuć niepowtarzalną atmosferę i klimat tych lat, a to za sprawą filmowych afiszy, stylowych koronkowych lampionów i innych rekwizytów. Goście dostosowali się po części strojem do tematyki występu. Wśród zaproszonych byli: przyjaciele szkoły – **Elżbieta** i **Janusz Wielgoszowie**, Kierownik Oświaty **Bogdan Wachowiak**, przedstawiciel Rady Rodziców **Mirosław Kempka**, emerytowane nauczycielki – **Teresa Walkowska**, **Danuta Malitowska** i **Krystyna Zaremba**, polonistki z innych świdwińskich szkół – **Anna Strońska**, **Monika Fabianiak** i **Magdalena Żaluska**. Na spotkanie przybyli również nauczyciele gimnazjum, uczniowie i rodzice.

Gospodyni spotkania, **Bogumiła Pińczuk**, powitała wszystkich, żartobliwie zaznaczając, że wspólne nucenie nie jest zabronione pod groźbą grzywny, a nawet będzie mile widziane.

Program prowadziły uczennice **Zuzanna Kostrzewska** i **Karolina Kandziak**. Zadeedykowały go tym, którzy mają poczucie humoru, a gdy trzeba, uronią łezkę wzruszenia. Dodały, że ci, którzy kochali, kochają lub będą kiedyś

kochać, mają... wstęp bezpłatny. 50-minutowe spotkanie, wypełnione piosenką, wierszem, humorem i tańcem, przebiegło wartko. Były i wiersze Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, ale i też humorystyczne teksty znakomitych autorów: Mariana Hemara i Juliana Tuwima. Gwoździem programu był szmonces żydowski – skecz pt. *Mistyka finansów*, który później bisowano, podobnie, jak piosenkę *Odrobinę szczęścia w miłości*. Warto dodać, że stroną muzyczną przedstawienia zajął się nau-

czyciel muzyki **Artur Domaradzki**. Klimat dwudziestolecia międzywojennego podkreślił taniec charleston, przygotowany przez nauczycielkę **Agnieszka Seletyn-Żołędź**, a także krótkie pokazy filmowe, m.in. z niezapomnianym Eugeniuszem Bodo i jego szlagierem *Umówiłem się z nią na dziewiątą*.

Jednym słowem publiczność bawiła się znakomicie, wszyscy oderwali się na moment od rzeczywistości i mieli szansę przeżyć kilka niepowtarzalnych chwil w innej epoce. Epoce kinematografu, automobili, butonierek, niepowtarzalnego wdzięku i elegancji. E.W.

TIME MARSZAŁEK GROUP W PEKINIE

Podczas Międzynarodowych Pekińskich Targów Książki (29 sierpnia–2 września 2012) Wydawnictwo Adam Marszałek prezentowało książki opublikowane we współpracy z wydawnictwami koncernu Anhui Publishing Group oraz prestiżowym Wydawnictwem Uniwersytetu Ludowego w Pekinie.

Prezes Adam Marszałek podpisał kolejne umowy dotyczące wydawania książek we współpracy z Anhui Publishing Group.

W ceremonii ich podpisania, która miała miejsce na targach na stoisku APG, wzięli udział: Prezes Anhui Publishing Group **Wang Yafei**, Dyrektor Działu Finansowego **Liu Jinyu**, prof. **Miao Huashou**, Minister Informacji Prowincji Anhui **Ye Wencheng**, Prezes **Adam Marszałek** oraz Generalny Manager APG **Tian Haiming**.

Prezes Anhui Publishing Group **Wang Yafei** wraz z Prezesem **Adamem Marszałkiem** prezentują Ministrowi **Ye Wenchengowi** efekt swojej współpracy w postaci nowych tytułów książek.

Członkowie delegacji Wydawnictwa Adam Marszałek – **Daniel Kawa**, **Dorota Ottmann**, Dyrektor Generalna Gdańskiej Wyższej Szkoły Humanistycznej, oraz **Judyta Węglowska** wraz z gospodarzami chińskimi z Wydawnictwa Uniwersytetu Ludowego z Pekinu oraz z Anhui Publishing Group.

Prezesem najbardziej prestiżowego w Chinach Wydawnictwa Uniwersytetu Ludowego jest wybitny uczony prof. **He Yaomin**, który przygotowuje do wydania w Polsce książkę poświęconą historii gospodarczej Chin. Na zdjęciu w towarzystwie prof. **Miao Huashou** i swojego zastępcy prof. **Menga Chao** ogląda jedną z publikacji Wydawnictwa Adam Marszałek. M.S.

DOMINIK PIOTR ŻYBURTOWICZ ZWYCIĘZCA OGÓLNOPOLSKIEGO KONKURSU POETYCKIEGO

W połowie października w Podkowie Leśnej odbyło się posiedzenie jury 43. Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego im. Jana Śpiewaka i Anny Kamińskiej. W jego skład wchodził: związany z Wydawnictwem Adam Marszałek **Piotr Müldner-Nieckowski** (jako przewodniczący), **Dariusz Foks**, **Adam Ziemianin** oraz **Marian Wiszniewski**.

Po przeczytaniu i przeanalizowaniu wielu wierszy, które napłynęły z kraju i z zagranicy na 43. Ogólnopolski Konkurs Poetycki im. Jana Śpiewaka i Anny Kamińskiej, jury przyznało nagrodę główną: Tytuł Honorowego Obywatela Zamku Świdwińskiego ze „Złotym Kluczem” do Bramy Zamkowej i 2000 zł **Dominikowi Piotrowi Żybertowiczowi** z Koszalina. Trzy równorzędne wyróżnienia I stopnia i 1000 zł otrzymali: **Ida Sieciechowicz** z Madrytu, **Grzegorz Chwieduk** z Kępic oraz **Weronika Baron** z Gdańska.

Sześć równorzędnych wyróżnień II stopnia i 500 zł powędrowało do: **Agnieszki Marek** z Bielsko-Białej, **Szymona Stoczka** z Rybnika, **Justyny Wołoszko** z Miastka, **Łukasza Gamrota** z Ćwiklic, **Marty Wołoszko** z Miastka oraz **Joanny Nowak** z Płocka.

Tytuł nominowanego do nagrody nadano: **Klaudii Gruszce** z Częstochowy, **Stefanowi Przybylskiemu** ze Świdwina oraz **Agnieszce Szpale** z Krakowa.

E.W.

WYREMONTUJĄ CHEŁMIŃSKĄ

Sukcesem zakończyły się starania Świdwina o kolejne fundusze zewnętrzne. W najbliższym czasie miasto otrzyma pieniądze na przebudowę drogi lokalnej oraz na zajęcia pozalekcyjne w szkołach. Już po raz czwarty samorząd uzyskał dotację z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych, popularnie zwanych „schetyńówkami”.

ul. Chelmińska przed remontem

Tymczasem nadeszła kolejna dobra wiadomość – wniosek o remont ulicy Chelmińskiej został rozpatrzony pozytywnie. Oznacza to, że na inwestycję wartą 1 261 628 zł miasto otrzyma dotację w wysokości 30 procent – 378 488 zł (pozostałą część dołoży z własnego budżetu). W ramach projektu zaplanowano przebudowę drogi na odcinku 656 metrów bieżących, położenie nowej nawierzchni i chodnika oraz zainstalowanie oświetlenia. Roboty mają trwać od kwietnia do października 2013 roku.

W.W.

DELEGACJA WYDAWNICTWA W NANKINIE I ZAKAZANYM MIĘŚCIE

Po zakończonych rozmowach z przedstawicielami Anhui Publishing Group delegacja Wydawnictwa odwiedziła dawną stolicę Chin – Nankin.

W centrum Nankinu dominują nowoczesne wieżowce.

Jednym z ważniejszych miejsc odwiedzanych przez turystów jest Mauzoleum Sun Yat-sena.

W pobliżu centrum miasta na obszarze kilkudziesięciu hektarów znajduje się piękny park usytuowany nad jeziorem Xuanwu.

Wśród atrakcji parku jest także sala taneczna. Pani kanclerz **Dorota Ottmann** wzbudziła aplauz Chinczyków swym żywiołowym pokazem tanecznym.

Kolejnym punktem w bogatym programie turystycznym był Chiński Mur, który w towarzystwie prof. **Menga Chao** dzielnie zdobywały **Judyta Węglowska** i **Dorota Ottmann**.

Podczas wizyty nie mogło zabraknąć również odwiedzin w Zakazanym Mieście. W końcowej części jego zwiedzania znajduje się park, w którym sfotografowały się panie **Dorota Ottmann**, **Judyta Węglowska** oraz dyrektor **Tracy Liu** z Wydawnictwa Uniwersytetu Ludowego.

D.K.

MEDAL DLA PREZESA

Uroczystość wręczenia Medali Mateja Bela.

Wśród odznaczonych był również redaktor naczelny „The New Educational Review” prof. **Stanisław Juszyk**.

Serdeczne gratulacje złożyła odznaczonym rektor Uniwersytetu Mateja Bela prof. **Beata Kosowa**.

H.M.

POŻEGNANIE MINISTRA

Pod koniec października zakończył pracę na stanowisku Wiceministra Spraw Zagranicznych **Egidius Meilunas**. Ten znakomity dyplomata przez okres 6 lat pełnił funkcję ambasadora Litwy w Polsce, natomiast od 17 listopada br. obejmie funkcję Ambasadora Litwy w Japonii. Z okazji zakończenia pracy w Polsce i litewskim MSZ konsul honorowy Litwy w Toruniu wydał na cześć **Egidiusa Meilunasa** oraz towarzyszącej mu **Galiny Šuškevičienė** uroczysty obiad, w trakcie którego władze miasta, były Rektor Uniwersytetu **Andrzej Radziwiński**, wydawca kilkudziesięciu książek o tematyce litewskiej **Adam Marszałek** podkreślili ogromny wkład ministra w dzieło polepszania stosunków polsko-litewskich.

W obiedzie uczestniczyli także: konsul honorowy Litwy w Szczecinie **Wiesław Wierchoś**, prof. **Andrzej Radziwiński**, dr **Adam Marszałek**, redaktor **Jacek Kiełpiński**, insp. **Kazimierz Stafiej**, wiceprezydent **Zbigniew Fiderewicz**, prezydent **Michał Zaleski**, przewodniczący Rady Miasta **Marian Frąckiewicz**, reprezentująca MSZ Litwy **Galina Šuškevičienė** oraz wicewojewoda **Zbigniew Ostrowski**.

K.S.

WIZJE KOŃCA ŚWIATA W LITERATURZE – NAJNOWSZA KSIĄŻKA ANDRZEJA PAWŁOWSKIEGO

W ostatnim czasie nakładem Wydawnictwa Adam Marszałek ukazała się książka **Andrzeja Pawłowskiego** pt. *Skazani wyobraźnią*. Autor kilku wcześniej wydanych w naszej oficynie powieści historycznych tym razem zajął się obrazem apokalipsy w różnych źródłach pisanych, a pretekstem do tego stała się zbliżająca się data 21 grudnia 2012 r. – kiedy to według kalendarza Majów nastąpi koniec świata. Oddajmy głos samemu autorowi.

„Dotychczas przeprowadnie nie tylko końca świata, ale i pogody na poniedziałek lub ceny złota na piątek zawierały zasadnicze błędy. Wydarzenia tak ważne jak wojny światowe, załamania rynku, pojawienie się komputerów, poznanie nieskończoności wszechświata, loty międzyplanetarne były niespodzianką dla większości ludzi. Niemniej uporczywe przepowiadanie zdarzeń apokaliptycznych trwa nieustannie, a 2012 rok budzi specjalne zainteresowania i obawy. Wpływa na to niepokój polityczny, zagrożenie bombą atomową, niewystarczająca umiejętność zapobiegania katastrofom natury, niebezpieczeństwo kolizji z wielkim meteorytem. Obawiamy się następstw szkodliwego działania człowieka, głodu przy ciągłym przyroście naturalnym, epidemii dotychczas nieznanych chorób. Niepokoje te podsyca kalendarz Majów przewidujący koniec świata na dzień zimowego zrównania dnia z nocą, to znaczy na 21 grudnia 2012 roku.

Rozdziały książki *Skazani wyobraźnią*, w swojej większości, są subiektywnym i alfabetycznie ułożonym wyborem imion/nazwisk ludzi związanych w ten czy inny sposób z pojęciem apokalipsy. Wyobraźnia ludzka jest nieograniczona. Domysły i najdziksze fantazje stały się wielokrotnie źródłem odkryć naukowych. Wyobrażanie sobie niebezpieczeństw, które ciągle nam grożą, może przynieść nową wiedzę w procesie ich zapobiegania, ale równie dobrze zatruć nam życie własną bezradnością. Stworzyć piekło na ziemi. Lęk przed końcem świata jest tak samo uzasadniony jak lęk przed śmiercią. Każdy rozdział poprzedza ilustracja odpowiadająca w sposób symboliczny tekstowi. Piśmiennictwo i indeks zamykają książkę”.

D.K.

„DĄBROWIACY” I „BARWINOK” W CZARNEM

Na początku sierpnia br. zespoły „Dąbrowiaczy” i „Barwinok” wyjechały do Czarnego na Festiwal Folklorystyczny „Krajobrazy sceny Ludowej”. Na Festiwalu wystąpiło 31 zespołów.

fol. Aneta Bles

Nasze zespoły zaprezentowały się bardzo dobrze. Każdy wykonał po 3 piosenki. „Barwinok” zdobył I miejsce.

Marianna Balcerek

BAKU NA STUDENCKICH FOTOGRAFIACH

Na współpracującym z Centrum Badań Wschodnich Bakijskim Uniwersytecie Słowiańskim działa Centrum Języka i Kultury Polskiej. Jednym z jego zadań jest kształcenie studentów polonistyki. Kierująca Centrum dyrektor **Mila Talybowa** wiele uwagi poświęca wszechstronnemu rozwojowi swoich studentów.

W kolejnych numerach „Echa Świdwina” zamieścimy fotografie autorstwa młodych azerbejdzańskich polonistów, którzy w swoich pracach chcieli ukazać piękno stolicy Azerbejdżanu.

Fotografie studentów IV roku Uniwersytetu Słowiańskiego **Anara Mamiedowa** i **Nigar Adygiozalowej**.

Pałac Muchtarowa albo **Pałac ślubów**. Ten piękny budynek w stylu weneckim zbudowany w 1911–1912 na zlecenie pewnego milionera z Baku Murtuzy Muchtarowa został zaprojektowany przez polskiego inżyniera **Józefa Płoszko**.

Azerbejdżański Państwowy Teatr Lalek im. Abdully Szaiga zaprojektowany przez polskiego inżyniera **Józefa Płoszko**.

Fotografia studenta IV roku Uniwersytetu Słowiańskiego **Rufata Bagirowa**.

Najstarszy kościół chrześcijański na Kaukazie, kościół albański „Kisz” założony w I w. przez apostoła Elizeusza w Szeki.

Fotografia studentki IV roku Uniwersytetu Słowiańskiego **Narmin Mikailowej**.

Ismailia Pierwsza większa realizacja **Józefa Płoszki** w Baku – tzw. „Ismailia” – ustawiła go w rządzie najbardziej wziętych architektów.

W 1907 roku **Aga-Musa Nagijew** zdecydował wzniesić obiekt o charakterze publiczno-dobroczynnym, poświęcony pamięci wcześniej zmarłego syna Ismaila. Wtedy na scenę wkroczył **Józef Płoszko**. Dzieło polskiego architekta stało się prawdziwą ozdobą miasta. Architektura „Ismailii” z dominującymi strzelistymi lukami bliska jest duchem i treścią środowisku lokalnemu, zabytkom Baku i Apszeronu. W budynku mieści się dziś prezydium Azerbejdżańskiej Akademii Nauk.

M.M.

ŚWIDWIŃSKI TURNIEJ STRZELECKI

W pierwszym Turnieju Strzeleckim Służb Mundurowych i Samorządów o Puchar Starosty Świdwińskiego wzięło udział 21 zespołów. Byli wśród nich przedstawiciele policji ościennych jednostek i straży granicznej. Na zaproszenie odpowiedzieli również reprezentanci samorządów i administracji oraz służb mundurowych miasta i powiatu świdwińskiego, a także Prokuratury Rejonowej w Białogardzie. Organizatorami inaugurującej imprezy była Komenda Powiatowej Policji w Świdwinie i 21. Baza Lotnictwa Taktycznego Jednostki Wojskowej w Świdwinie. W każdym zespole musiała się znajdować co najmniej jedna kobieta. W tym przypadku określenie „słaba płeć” jest trochę nie na miejscu, panie radziły sobie znakomicie, celności oddanych strzałów mogłyby pozazdrościć niejeden strzelec wyborowy. Gospodarze zadbali, aby czas wolny wszystkich uczestników był wypełniony również innymi atrakcjami: było zwiedzanie lotniska wojskowego, pokaz sprzętu, samolotów i śmigłowców, dla żądnych mocnych wrażeń przygotowano symulator lotu, nie obyło się też bez wojskowej grochówki i bigosu.

O puchary, nagrody oraz część gastronomiczną zadbały wszystkie samorządy powiatu świdwińskiego oraz Zarząd Wojewódzkiego NSZZ Policjantów.

Puchar Starosty Świdwina zdobyła drużyna mundurowych z Komendy Powiatowej Policji w Szczecinku, II miejsce zajęła drużyna z Komendy Powiatowej Policji w Kołobrzegu, a III drużyna Komendy Powiatowej policji w Białogardzie. W kategorii samorządów i administracji Puchar wywalczył Urząd Gminy w Sławoborzu, kolejne miejsca zajęły Prokuratura Rejonowa w Białogardzie i drużyna pań 21. Bazy Lotnictwa Taktycznego. Dla najcelniejszych strzelców przygotowano szczególne wyróżnienie. Otrzymali je asp. **Stanisław Podolańczyk** (KPP Szczecinek) i **Józef Drabiuk** (UG Sławoborze); wśród piękniejszej części uczestników turnieju najlepsze okazały się st. sierż. **Mariola Astramowicz** (KPP Szczecinek) i **Anna Kozłowska** (21. Baza Lotnictwa Taktycznego).

Nagrodzono wszystkich uczestników turnieju, Komendantowi Powiatowemu Policji w Świdwinie, insp. **Robertowi Rzeźnikowi**, podczas wręczania pucharów i statuetek towarzyszyli gen. pilot **Tadeusz Mikutel**, dowódca 1 Skrzydła Lotnictwa Taktycznego, oraz płk. pilot. **Ireneusz Starzyński**, dowódca 21. Bazy Lotnictwa Taktycznego.

W.W.

JUBILEUSZ UNIWERSYTETU MATEJA BELA

Od kilkunastu lat Wydawnictwo Adam Marszałek ściśle współpracuje z Uniwersytetem Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy. Jego obecna rektor prof. Beata Kosowa była jednym z założycieli pisma „The New Educational Review”. Na zorganizowanym z okazji jubileuszu bankiecie początki współpracy wspominali: doc. **Petr Franiok**, dyrektor **Halina Marszałek**, dziekan Uniwersytetu w Ostrawie **Josef Malach**, rektor **Beata Kosowa**, Prezes **Adam Marszałek**, redaktor naczelny „The New Educational Review” prof. **Stanisław Juszczyk** z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz dziekan Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu Mateja Bela prof. **Wojtech Korim**.

M.G.

SENIORZY ŚWIĘTOWALI SWÓJ DZIEŃ

Z okazji Dnia Seniora świdwiński oddział Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów zorganizował spotkanie w zamku.

Uczestniczyło w nim około dwustu osób z miasta i powiatu. Emeryci zaprosili także przedstawicieli władz samorządowych, delegacje z zaprzyjaźnionych oddziałów związku z Drawską Pomorskiego, Połczyna-Zdroju, Kołobrzegu i Szczecinka, a także z oddziału okręgowego w Koszalinie. Imprezę uświetniły występy zespołów muzycznych ze Świdwina i Kołobrzegu.

W.W.

ROZMOWY PRZY OKRĄGŁYM STOLE

KOBIETA W STYLU EPOKI

W należącym do APG Hotelu Anhui odbyła się w stolicy Chin kolejna runda rozmów pomiędzy Anhui Publishing Group a delegacją Wydawnictwa Adam Marszałek. Jej tematem była koncepcja funkcjonowania Time Marszałek Group. W spotkaniu uczestniczyli: prof. **Miao Huashou**, dr **Adam Marszałek**, redaktor naczelny APG **Lin Qingfa**, Kanclerz GWSH **Dorota Ottmann** oraz Wicedyrektor biura APG **Zhu Changai**.

J.W.

Podczas kolejnej edycji Kawiarenki Literackiej pięknie prezentowała się jej założycielka **Bogumiła Pińczuk**.

K.S.

POŻEGNANIE REDAKTOR JUDYTY

Z ostatnim dniem października prace w Wydawnictwie zakończyła asystentka Prezesa redaktor **Judyta Węglowska**.

Koledzy z Redakcji i drukarni pożegnali ją upominkiem i spełnili toast za pomyślność. Również Prezes **Adam Marszałek** podziękował Pani **Judycie** za sześć lat współpracy.

K.S.

STRZELANINA JAK NA DZIKIM ZACHODZIE

Na początku listopada br. w jednej ze świdwińskich dyskotek doszło do strzelaniny, w której uczestniczyło trzech dobrze znanych policjantom mieszkańców naszego powiatu. Sprawne działanie naszych stróżów prawa doprowadziło do zatrzymania sprawców zdarzenia. Mimo tego, że w dyskotecce znajdowało się wiele osób, nikt nie został ranny. Istnieje podejrzenie, że powodem zajścia była próba wymuszenia haraczu.

M.M.

ZUZANNA I MARIANNA ŚPIEWAŁY DLA PREZESA

Jedną z atrakcji bankietu jubileuszowego był występ ukochanych wnuczek Prezesa **Zuzanki** i **Marianki**. Spotkał się on z zasłużonym aplauzem zgromadzonych gości. Młodym artystkom akompaniowali **Jacek Beszczyński** i **Piotr Klimek**.

E.W.

SPOTKANIE NA BANKIECIE

Po 27 latach na bankiecie jubileuszowym Uniwersytetu Mateja Bela w Bańskiej Bystrzycy doszło do spotkania prof. **Marii Uramowej** z dr. **Adamem Marszałkiem**. Znajomość zawarli w Moskwie, gdzie w latach 1984–1985 jako młodzi uczeni odbywali staż naukowy na Uniwersytecie im. M. Łomonosowa.

S.J.

Świadcami spotkania po latach byli: Dziekan **Vojtech Korim** z Małżonką, Prezes **Mirosława Gajek**, Dziekan **Stanisław Juszczyk**, Prodziekan **Sonia Karikova** oraz Dyrektor **Halina Marszałek**.

D.K.

ECHO
Świdwina

Wydawnictwo Adam Marszałek, ul. Lubicka 44, 87–100 Toruń, tel. 56 660 81 60, 56 664 22 35
fax: 56 648 50 70, e-mail: info@marszalek.com.pl, www.marszalek.com.pl, www.marszalek.com.pl/echoswidwina/
Adres Redakcji: „Echo Świdwina”, ul. 3 Marca 25, 78–300 Świdwin, tel. 94 365 27 91
Druk: Drukarnia nr 2, ul. Warszawska 52, 87–148 Łysomice, tel. 56 659 98 96

wydawnictwo
adam
marszałek

Redaguje kolegium w składzie: Elżbieta Wielgosz (redaktor naczelna), Karolina Skonieczka (z-ca redaktora naczelnego), Monika Sosińska (redaktor prowadzący, redakcja techniczna), Justyna Brylewska, Szymon Gumienik, Edyta Chmielewska, Maciej Majewski, Paweł Jaroniak, Daniel Kawa, Joanna Marszałek-Kawa, Bogumiła Pińczuk.